

**Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 30 października 2014 r.**

**zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Grodczyn i Homole koło Dusznik PLH020039**

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 ze zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grodczyn i Homole koło Dusznik PLH020039 zostało ustanowione przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniu 1 kwietnia 2014 r. i ukazało się w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego w dniu 3 kwietnia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 1688).

Po opublikowaniu zarządzenia w Dzienniku Urzędowym w dniu 25 kwietnia 2014 r. do tut. Dyrekcji pismem znak DKM-075-/WniKWWZ-AK/14 z dnia 22 kwietnia 2014 r. wpłynęła uwaga Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (zwanej dalej „ARiMR”). Wskazano, iż jako jedno z działań obligatoryjnych dla gatunku 6179 Modraszek nausitous *Maculinea (Phengaris) nausithous* wpisano działanie: „*Koszenie działek w terminie do 15 czerwca, drugi pokos od 15 września, z usunięciem ściętej biomasy z terenu siedliska w ciągu 14 dni, a w uzasadnionych wypadkach 21 dni od skoszenia (siano przed usunięciem powinno być złożone np.: w stogi lub zebrane w baloty). Nie należy kosić od zewnątrz płata do środka, koszenie na wysokości 10-15 cm. Korzystne byłoby stosowanie kosiarki listwowej lub o podobnej technologii koszenia. Pozostawianie 10-20% powierzchni niewykaszanej łącznie dla wszystkich użytkowanych działek z siedliskiem, co roku w innym miejscu, w tym 2-3 metrowych pasów przy granicy działek z drogami, rowami, wodami i zabagnieniami, zakrzaczeniem i zadrzewieniami (...)*” Zdaniem ARiMR działanie to winno zostać zakwalifikowane jako działanie fakultatywne, a nie obligatoryjne, gdyż ww. wymóg nie powinien obowiązywać każdego rolnika, ponieważ nie każdy rolnik musi ubiegać się o płatności rolnośrodowiskowe, a wprowadzanie takich zapisów prowadzi może do ograniczenia działalności rolniczej. Tut. organ po analizie ww. uwagi i zapisów zarządzenia stwierdził, iż w wyniku omyłki pisarskiej w przedłożonym do konsultacji społecznych projekcie zarządzenia działania będące działaniami fakultatywnymi dla gatunku 6179 modraszka nausitousa nazwano obligatoryjnymi, w związku z tym w zarządzeniu dwa razy wskazano działania obligatoryjne, podczas gdy jedno z nich mają charakter fakultatywny. Także,

w trakcie przygotowywania niniejszego zarządzenia do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, błąd ten nie został zauważony i wszystkie działania zostały wpisane jako działania obligatoryjne. W związku z powyższym w przedmiotowym zarządzeniu zmieniającym prostuje się wskazaną omyłkę wprowadzając podział na działania obligatoryjne i fakultatywne.

Jednocześnie po ponownej analizie całego zarządzenia postanowiono zmienić lub uzupełnić inne zapisy w zarządzeniu w następujący sposób:

1. W załączniku nr 1 Opis granic obszaru Natura 2000 Grodczyn i Homole koło Dusznik PLH020039 w postaci współrzędnych punktów załamania w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 – zmieniono zapis punktów załamania. Dane w załączniku do zarządzenia z dnia 1 kwietnia 2014 r. nie zostały zapisane w sposób prawidłowy - zgodnie z układem współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 (geodezyjnym) oś rzędna oznaczona jest X natomiast odcięta Y, a w przypadku geograficznego układu odniesienia (kartercjańskiego) oś rzędna oznaczona jest Y a odcięta X.
2. W załączniku nr 3 Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony:
 - a) dla siedlisk 6430, Ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk oraz *9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*) uzupełniono opis zagrożenia dopisując, iż brak zagrożeń dla ww. siedlisk wynika z faktu, iż „w trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożenia”,
 - b) dla gatunku *4094 Goryczuszka czeska *Gentianella bohemica* przeredagowano opis zagrożenia istniejącego A11 Inne rodzaje praktyk rolniczych nadając mu brzmienie: „Koszenie muraw - w obrębie których występuje gatunek - w trakcie rozwoju pędów kwiatostanowych (od sierpnia do końca października) powoduje ich bezpośrednio niszczenie, a w konsekwencji obniża potencjał rozrodczy populacji.”
3. W załączniku nr 4 Cele działań ochronnych:
 - a) dla siedliska 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis Festucion pallentis*) rozwinięto opis celu nadając mu brzmienie: „Zachowanie części

płatów siedliska w niepogorszonym stanie (co najmniej niezadowolającym U1) i poprawa stanu płatów siedliska ocenionych jako U2 (zły stan zachowania).”,

- b) dla gatunku 6177 Modraszek telejus *Maculinea (Phengaris) teleius* rozwinięto zakres uzupełnienia stanu wiedzy w zakresie parametrów populacji gatunku o „identyfikację zagrożeń, ocenę stanu ochrony oraz propozycje działań ochronnych.”,
 - c) dla siedliska 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis* preredagowano zapis celu nadając mu brzmienie: „Nie analizowano celów działań ochronnych dla siedliska z uwagi na nieznaczące występowanie siedliska w obszarze”.
4. W załączniku nr 5 Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania:
- a) dla siedliska 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis Festucion pallentis*) wskazano, iż podmiotem odpowiedzialnym za realizację działania związanego z wykaszaniem lub wypasem i utrzymaniem w miarę możliwości fragmentów murawy w obrębie wydzielenia 94h Nadleśnictwo Zdroje jest Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 w porozumieniu z właścicielem/dzierżawcą terenu,
 - b) dla siedlisk 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis Festucion pallentis*), *6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie), 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*), 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk oraz gatunku motyla 6179 Modraszek *Maculinea (Phengaris) nausithous* i rośliny *4094 Goryczuszka czeska *Gentianella bohemica* zmieniono zapisy działań fakultatywnych poprzez usunięcie szczegółowych wskazań sposobu użytkowania. Wskazano natomiast, iż należy użytkować zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ukierunkowanego na ochronę danego siedliska przyrodniczego lub gatunku. Wynika to z faktu, iż zalecanie większych niż określone w programach rolnośrodowiskowych wymagań, może spowodować zaniechanie działalności rolniczej i ograniczyć lub uniemożliwić pozyskanie środków pochodzących z funduszy unijnych. Ponadto preredagowano zapis dotyczący podmiotu odpowiedzialnego za realizację działań, wskazując: „Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie

umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu utraty dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska, na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku takich przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.”,

- c) dla siedlisk 6210, *6230, 6510, 6520, 7140, 7230 oraz gatunku motyla 6179 i rośliny *4094 usunięto z działań obligatoryjnych zapis: *„zachowanie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony, położonych na trwałych użytkach zielonych”* z uwagi na fakt, iż zapis ten ma charakter zalecenia/wskazania, a nie mierzalnego działania do wykonania. Zachowanie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków zapewnione będzie poprzez realizację działań ochronnych wskazanych dla poszczególnych przedmiotów ochrony,
 - d) dla siedlisk 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) i 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion*) wskazano podmiot odpowiedzialny za realizację działań ochronnych – Nadleśnictwo Zdroje,
 - e) dla siedlisk 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion*) i *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe preredagowano działanie związane z pozostawianiem martwego drewna nadając mu brzmienie: *„Zapewnianie zasobów martwego drewna, z dostosowaniem do konkretnych uwarunkowań lokalnych (wieku i stanu sanitarnego drzewostanu, wymogów przeciwpożarowych i zagrożeń wynikających z wpływów antropogenicznych) poprzez: nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, we fragmentach pozostawiać do naturalnego rozpadu, rozproszone pozostałości pozrębowe (nie zagrażające trwałości lasu), z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego.”,*
 - f) usunięto zapis związany z wystąpieniem do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (zwanej dalej „GDOŚ”) z wnioskiem o zmianę oceny siedliska 8210 na D - nieznacząca, ponieważ tut. organ przekazał już do GDOŚ ww. wniosek.
5. W załączniku nr 6 Wskazania do zmian w istniejącym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Lewin Kłodzki z dnia 25 lipca 2002 r., dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania

lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 – usunięto zapisy „nie zalesiać”, „nie meliorować”, „nie zmieniać stosunków wodnych”, ponieważ samo wskazanie dozwolonego sposobu użytkowania w wystarczającym stopniu zabezpiecza przedmioty ochrony.

Ustanowienie zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

W procesie prac nad zmianą planu zadań ochronnych dla Obszaru w dniu 14 sierpnia 2014 r. zorganizowano spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy, na które zaproszono osoby i podmioty prowadzące działalność gospodarczą w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, przedstawiciele samorządów, organizacji pozarządowych oraz inne zainteresowane strony. Podczas spotkania przedstawiono zakres planowanych zmian.

Obwieszczeniem z dnia 25 września 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 *ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.) i w związku z art. 28 ust. 4 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 ze zm.). Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (dodatku dolnośląskim Gazety Wyborczej) w dniu 29 września 2014 r. Obwieszczenie było również wywieszane na tablicach ogłoszeń:

- 1) Urzędu Miasta i Gminy Szczytna w dniach 30 września – 21 października 2014 r.,
- 2) Urzędu Gminy Lewin Kłodzki w dniach 30 września – 21 października 2014 r.,
- 3) Starostwa Powiatowego w Kłodzku w dniach 30 września – 21 października 2014 r.

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

W trakcie konsultacji społecznych projektu planu zadań ochronnych wpłynęły uwagi od następujących instytucji:

- Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska,

- Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu.

Uwaga przekazana przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska dotyczyła siedliska 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis Festucion pallentis*) – wskazano, iż celem działań ochronnych winno być osiągnięcie docelowo stanu niezadowalającego U1. Uwaga została uwzględniona – doprecyzowano zapis ww. celu.

Uwagi złożone przez Regionalną Dyrekcję Lasów Państwowych we Wrocławiu (zwaną dalej „RDLP”) rozpatrzono następująco:

1. Nie uwzględniono uwagi dotyczącej przeniesienia z zagrożeń istniejących do zagrożeń potencjalnych zagrożenia związanego ze zmniejszeniem lub utratą określonych cech siedliska z uwagi na zbyt małą ilość martwego drewna w płatach siedlisk: 9110 kwaśne buczyny, 9130 żyzne buczyny oraz *91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. Skorygowano jednak zapis dopisując w przypadku zagrożenia istniejącego „*Zbyt mała ilość stojących lub leżących martwych lub obumierających drzew w części płatów siedliska.(...)*”. W ocenie ekspertów wskaźnik martwego drewna oceniany według parametrów Państwowego Monitoringu Środowiska nie jest osiągnięty w części płatów leśnych siedlisk przyrodniczych w obszarze.
2. Nie uwzględniono uwag dotyczących wykreślenia działań ochronnych z wydzielenia 94 h Nadleśnictwo Zdroje. Ponownie przeanalizowano stan siedlisk 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis Festucion pallentis*) oraz 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*), w wydzieleniu które zostało zalesione przez Nadleśnictwo Zdroje. Brak jest uzasadnienia merytorycznego, aby usunąć działania ochronne dla ww. siedlisk które mają na celu zachowanie płatów ww. siedlisk tj.: „*Zaniechanie stosowania poprawek i uzupełnień w obrębie sztucznego nasadzenia leśnego. Prowadzić czyszczenia wczesne w celu zmniejszenia udziału zadrzewienia w obrębie wydzielenia. Nie prowadzić prac związanych z gospodarką leśną w okresie wegetacyjnym (od początku kwietnia do końca października) celem zachowania w stanie nienaruszonej struktury roślinności runa.*”
3. Uwzględniono uwagę dotyczącą przeredagowania zapisu działania dla siedlisk 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) oraz 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion*): „*Utrzymanie trwałości siedliska leśnego poprzez opóźnianie wieku rębności buka oraz planowanie cięć rębnych przy zastosowaniu rębni z długimi i bardzo długimi okresami odnowienia i długimi okresami nawrotu cięć*”. Zdaniem RDLP sformułowanie „*opóźnianie wieku rębności buka*” jest nieprawidłowe z punktu widzenia terminologii związanej z zagadnieniami

gospodarki leśnej. Z tego względu powyższe działanie otrzymało brzmienie: „*Planowanie cięć rębnych przy zastosowaniu rębni z długimi i bardzo długimi okresami odnowienia i długimi okresami nawrotu cięć*”.

4. Uwagi dotyczące występowania siedlisk w granicach wydzieleń leśnych rozpatrzono następująco:
- a) usunięto wydzielenie 372 c z działach ochronnych dla 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion*) ponieważ siedlisko nie występuje w wydzieleniu 372c, tylko w wydzieleniach sąsiednich,
 - b) wskazano, iż działania ochronne należy realizować we fragmentach wydzieleń 373j, 373f, 373b, w obrębie których stwierdzono występowanie siedlisk przyrodniczych 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) oraz 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion*),
 - c) płat siedliska 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion*) w wydzieleniu 374f pozostawiony został do naturalnej sukcesji. Ww. wydzielenie zaklasyfikowane jest jako zadrzewienie. Siedlisko wykształciło się tu w wilgotnej postaci na podłożu wapiennym (użytku pokopalnianym). Ponadto w Planie Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Zdroje dla ww. wydzielenia nie zaplanowano żadnych wskazań gospodarczych.

Z uwagi na konieczność pilnego sprostowania zapisów dotyczących działań obligatoryjnych, mając na względzie, iż ARiMR prowadząc kontrole mające na celu weryfikację przestrzegania norm i wymogów wzajemnej zgodności, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 211 z późn. zm.), w momencie stwierdzenia, iż nie są realizowane wszystkie działania obligatoryjne wynikające z planu zadań ochronnych (które w zarządzeniu omyłkowo zostały błędnie zdefiniowane), może na rolników nałożyć kary pieniężne lub cofnąć płatności rolnośrodowiskowe - zasadnym jest aby zarządzenie weszło w życie niezwłocznie, tj. w następnym dniu od daty jego ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 ze zm.), uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 30 października 2014 r.